

Sygn. akt IV P 50/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2021 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie IV Wydział Pracy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Marek Osowicki
Protokolant:	Kierownik sekretariatu Anna Górską

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2021 roku w Człuchowie

sprawy z powództwa P. R.

przeciwko (...) Spółce z o.o. z siedzibą w C.

o diety

1. Zasądza od pozwanej (...) Spółki z o.o. w C. na rzecz powoda P. R. kwotę 13.489,91 zł (trzyście tysięcy czterysta osiemdziesiąt dziewięć złotych 91/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot:

a) 229,89 zł (dwieście dwadzieścia dziewięć złotych 89/100) od dnia 11 listopada 2018 r. do dnia zapłaty

b) 2.102,64 zł (dwa tysiące sto dwa złote 64/100) od dnia 11 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty

c) 210,97 zł (dwieście dziesięć złotych 97/100) od dnia 11 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty

d) 1.679,80 zł (jeden tysiąc sześćset siedemdziesiąt dziewięć złotych 80/100) od dnia 11 kwietnia 2019 r. do dnia zapłaty

e) 2.104,80 zł (dwa tysiące sto cztery złote 80/100) od dnia 11 maja 2019 r. do dnia zapłaty

f) 1.462,55 zł (jeden tysiąc czterysta sześćdziesiąt dwa złote 55/100) od dnia 11 czerwca 2019 r. do dnia zapłaty

g) 2.093,72 zł (dwa tysiące dziewięćdziesiąt trzy złote 72/100) od dnia 11 lipca 2019 r. do dnia zapłaty

h) 1.906,22 zł (jeden tysiąc dziewięćset sześć złotych 22/100) od dnia 11 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty

i) 1.699,32 zł (jeden tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych 32/100) od dnia 11 września 2019 r. do dnia zapłaty

2. W pozostałym zakresie powództwo oddala

3. Koszty procesu znosi wzajemnie.

Sygn. akt IV P 50/20

(...)

Pełnomocnik powoda P. R. wniósł przeciwko pozwanej spółce (...) sp. z o.o. w C. o zapłatę kwoty 22.795,54 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie z tytułu diet za okres od kwietnia 2018 r. do sierpnia 2019 r. oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że powód był zatrudniony w pozwanej spółce od 12.04.2018 r. do 1.12. 2018 r. i od 28.02.2019 r. do 19 sierpnia 2019 r. a praca była wykonywana na terenie Niemiec, na zasadzie skierowania pracownika do niemieckich zakładów. Praca była wykonywana praktycznie przez 7 dni w tygodniu z wyłączeniem urlopów i weekendowych przyjazdów do Polski. Pomimo kontroli Państwowej Inspekcji Pracy nie zostały uregulowane całościowe należności z tytułu diet.

Pełnomocnik pozwanej spółki w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej spółki kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu sprzeciwu podniosła, iż pozwana z tytułu odbytych podróży służbowych wypłaciła powodowi diety a następnie po zakończeniu postępowania kontrolnego Państwowej Inspekcji Pracy, po uzgodnieniu przez strony godzin zjazdowych powoda do Polski, dokonała korekty i wyrównania diet za 2018 r. i 2019 r. Przerwy pomiędzy wyjazdami wynosiły 3-4 dni, w zależności od danego miesiąca.

Uzasadnienie faktyczne:

Powód P. R. był zatrudniony w pozwanej spółce (...) sp. z o.o. w C. od 12.04.2018 r. do 1.12. 2018 r. i od 28.02.2019 r. do 19 sierpnia 2019 r. i wykonywał pracę na terenie Niemiec.

(bezsporne).

Zawarta przez strony umowa o pracę przewidywała, że powód w czasie trwania umowy o pracę będzie otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze brutto w wysokości 4443 zł miesięcznie a od 28.02.2019 r. w wysokości 4765 zł brutto oraz dietę dzienną podczas wykonywania zlecenia na terenie Niemiec w wysokości 49 euro.

(dowód: § 6 umów o pracę k.6 i 11).

W pozwanej spółce dieta była należna za dzień pracy na terenie Niemiec, a nie za dzień pobytu na terenie Niemiec.

(dowód: zeznania świadków G. K. k.182-183 od 01:31:09 do 01:34:51, R. W. k.254v pkt 22 i M. K. k.229 od 00:32:48 do 00:34:23, zeznania pozwanej M. J. k.268v od 00:59:40 do 01:01:01).

Powód podpisywał in blanco druki polecenia wyjazdu służbowego.

(dowód: zeznania świadków R. R. k. 179 od 00:09:32 do 00:10:27, zeznania powoda k.267v od 00:10:55 do 00:11:20).

Wypłacane przez pozwaną spółkę wynagrodzenie powoda było iloczynem ilości przepracowanych w Niemczech godzin i stawki godzinowej 6,05 euro w 2018 r. i 6,25 euro w 2019 r. po odjęciu, przeliczonej według aktualnego kursu euro do złotówki, kwoty wynagrodzenia zasadniczego wypłacanego w złotówkach na rachunek bankowy powoda. Różnica była wypłacana w euro, którą dzielono na stawkę diety i wtedy ustalono, że wypłacono dietę za konkretną liczbę dni.

(dowód: zeznania świadków R. R. k. 179 od 00:18:11 do 00:21:50, zeznania powoda k.268 od 00:30:09 do 00:34:49).

Pozwana spółka rozpisywała podpisane przez powoda in blanco pokwitowania odbioru diet na drukach polecenia wyjazdu służbowego, wyliczając diety z tytułu podróży zagranicznej za poszczególne miesiące.

(dowód: polecenia wyjazdu służbowego k. 134-166).

Pozwana spółka dokonała korekty diet powoda za 2018 r. i 2019 r. i wypłaciła powodowi za 2018 r. 6.106,49 zł i za 2019 r. 4.210,89 zł.

(dowód: korekta diet k. 144-145).

Pozwana spółka w prowadzonej ewidencji czasu pracy powoda litera „d” oznaczała pracę w delegacji w Niemczech a zapisem godzinowym czas pracy w Polsce, chociaż pracownik w tym czasie nie pracował.

(dowód: ewidencja czasu pracy powoda k. 167-175, zeznania G. K. k.182-183 od 02:19:43 do 02:32:36).

Powód w okresie zatrudnienia w pozwanej spółce nie świadczył pracy na rzecz pracodawcy w Polsce.

(bezsporne, nadto zeznania pozwanej M. J. k.268v od 01:23:31 do 01:24:52 i świadka G. K. k.182v od 02:16:40 do 02:19:43).

Powód pracował na terenie Niemiec przez cały miesiąc na nie tylko przez trzy tygodnie, nie miał wolnego przez cały tydzień, w 2018 r. 4 razy zjeżdżał do Polski w piątek wieczorem a wracał w niedzielę i miał dwa urlopy jeden 5 dniowy i drugi 2 dniowy a w 2019 r. miał tylko dwa urlopy, w maju 3 dniowy i sierpniu 5 dniowy.

(dowód: zeznania świadka R. R. k. 179-180 od 00:11:05 do 00:15:32, zeznania powoda k.268 od 00:22:39 do 00:49:50).

Powód korzystał z urlopu wypoczynkowego w okresie 6.05.2019 r. do 11.05.2019 r. i od 5.08.2019 r. do 10.08.2019 r.

(dowód: karty urlopu wypoczynkowego k. 92).

Powód przebywał w Polsce w związku z bierzmowaniem syna w okresie od 29.09.2018 r. do 2.10.2018 r.

(dowód: zeznania świadka R. R. k. 179v od 00:12:14 do 00:14:43).

Zestawienie połączeń z telefonu komórkowego powoda oraz wyciągi bankowe poświadczające płatność kartą powoda, zestawienie godzin pracy powoda dla niemieckich firm potwierdzają faktyczne okresy pobytu powoda w Niemczech.

(dowód: bilingi połączeń telefonicznych k. 24-63, godziny pracy k.98-105, potwierdzenia wykonania operacji bankowych k. 203-221).

Uzasadnienie prawne:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W niniejszej sprawie istotą sporu było rozważenie za jakie dni pobytu czy pracy w Niemczech strony ustaliły wypłatę diet i czy należność z tego tytułu została w całości wypłacona powodowi.

Co do zasady podróżą służbową jest wykonywanie zadania określonego przez pracodawcę poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy lub poza stałe miejsce pracy pracownika, zgodnie z art. 77⁵ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.).

Oparte na poleceniu służbowym wykonywanie pracy poza ustalonym w umowie miejscem musi mieć charakter wyjątkowy, co charakteryzuje się incydentalnością i - co do zasady - krótkotrwałością takiej zmiany miejsca pracy (vide: wyrok SA we Wrocławiu z 12.09.2019 r. II AUa 472/19, Lex nr 2773714).

Osoba, która wykonuje swą stałą pracę za granicą na podstawie umowy o pracę czy też na jakiegokolwiek innej podstawie nie przebywa w podróży służbowej (por. : wyrok SA w Białymstoku z 8.01.2020 r. III AUa 348/19, LEX nr 2937459).

Przepisy o świadczeniach przysługujących pracownikom w zagranicznej podróży służbowej nie mają zastosowania do pracy wykonywanej za granicą, ale mogą być częściowo przydatne dla określenia obowiązku pracodawcy zwrotu pracownikowi zwiększonych kosztów związanych z tą pracą. W szczególności należy tu wskazać na wyrok z 25.02.2020

r., II PK 171/18, OSNP 2021/3, poz. 22, w którym SN przyjął, że dozwolone jest zawarcie z pracownikiem kierowanym do wykonywania pracy za granicą (np. na budowie) umowy, na mocy której pracodawca będzie wypłacał pracownikowi rekompensatę za zwiększone koszty pobytu i pracy za granicą w wysokości odpowiadającej dietom z tytułu podróży służbowej (art. 77⁵ k.p.). Już uprzednio, SN w wyroku z 12.03.2009 r., II PK 198/08, OSNP 2010/21–art. 742 k.c. w zw. z art. 300 k.p. uznał obowiązek pracodawcy zwrotu pracownikowi dodatkowych kosztów poniesionych przy wykonaniu wyznaczonego zadania roboczego wyjazdu niebędącego podróżą służbową (zob.: E. Maniewska [w:] K. Jaśkowski, E. Maniewska, Komentarz aktualizowany do Kodeksu pracy, LEX/el. 2021, art. 77⁵k.p.).

Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego, iż czym innym są świadczenia z tytułu podróży służbowej i czym innym może być kompensata zwiększonych wydatków wynikających z wykonywania pracy poza umówionym miejscem pracy. Pracownik może umówić się z pracodawcą na odpowiednią rekompensatę kosztów wyżywienia i noclegów a podstawę zwrotu mogą stanowić przepisy prawa cywilnego. Wyznaczenie przez pracodawcę jako zadania roboczego wyjazdu niebędącego podróżą służbową, wymagającego dla jego wykonania poniesienia przez pracownika dodatkowych kosztów, uzasadnia roszczenie pracownika o ich zwrot (art. 742 k.c. w związku z art. 300 k.p.). Uzasadnione może być też poszukiwanie podstawy tego rodzaju świadczeń przez analogię w przepisach o podróżach służbowych. W szczególności takim, niebędącym podróżą służbową, delegowaniem jest podjęcie się przez pracownika odbycia podróży połączonej z wykonaniem określonej pracy na podstawie porozumienia zawartego z pracodawcą. Podstawą nie jest wówczas przepis prawa powszechnego (gdy pracownik nie jest w podróży służbowej), lecz umowa stron. Koszty pobytu za granicą, w tym wyżywienia, są z reguły wyższe niż w sytuacji, gdy pracownik pracuje w kraju i przebywa w miejscu swojego zamieszkania. Czym innym jest zatem delegowanie pracownika do pracy w określonym miejscu, które nie jest podróżą służbową. Sedno problemu nie leży jednak w odróżnieniu podróży służbowej i pracy za granicą, lecz w ustaleniu wyższego wynagrodzenia, które pozwalałoby pracownikowi ponieść zwiększone wydatki bez znacznego umniejszenia wynagrodzenia za pracę albo w ustaleniu świadczenia, które ze swej istoty (rodzajowo) będą kompensować wydatki związane z takim szczególnym pobytom za granicą, czyli w tym przypadku z wydatkami na które przeznaczona jest dieta (vide: wyrok SN z 25.02.2020 r., II PK 171/18, LEX nr 3125091.).

Należności z tytułu podróży służbowych nie mają statusu wynagrodzenia za pracę. Przedmiotowe świadczenia mają na celu pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania podczas wykonywania zadań służbowych poza stałym miejscem wykonywania pracy (tak: SN w wyroku z 9.06.2021 r. (...) 40/21, LEX nr 3209596).

Zdaniem sądu strony stosunku pracy, w ramach autonomii woli stron (art. 353¹ k.c. w zw. z art. 300 k.p.), mogą ustalić w umowie o pracę należności z tytułu „diet” tj. zwiększonych kosztów utrzymania podczas pracy za granicą, również w sytuacji braku przesłanek do uznania jej jako podróży służbowej.

W przedmiotowej sprawie łączące strony umowy o pracę w § 6 stanowiły, iż w czasie trwania umowy o pracę pracownik będzie otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze oraz dzienną dietę podczas wykonywania zlecenia na terenie Niemiec w wysokości 49 euro.

Stosownie do przepisu art. 65 k.c. w zw. z art. 300 k.p. proces interpretacji oświadczenia woli wyrażonego za pomocą słów należy rozpocząć od sensu wynikającego z reguł językowych. Poza kontekstem językowym istotne są jeszcze inne okoliczności złożenia oświadczenia woli np. kontekst sytuacyjny, charakter umowy czy cel czynności.

W przypadku oświadczeń woli ujętych w formie pisemnej np. umowy o pracę podstawowe znaczenie ma tekst dokumentu i językowe reguły znaczeniowe przy czym uwzględnia się też kontekst, w tym także związki treściowe występujące między zawartymi w tekście postanowieniami, semantykę i strukturę tekstu umowy, zgodnie z zasadami składniowymi i znaczeniowymi języka, w którym umowa została sporządzona. Uwzględnia się również objęte dokumentem informacje o okolicznościach, w jakich oświadczenie woli zostało złożone, a także cel oświadczenia woli wskazany w tekście lub zrekonstruowany na podstawie zawartych w nim postanowień (tak: R. Trzaskowski [w:] Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna, cz. 2 (art. 56–125), red. J. Gudowski, Warszawa 2021, art. 65).

W rozpoznawanej sprawie istotne znaczenie dla określenia za jakie dni powodowi przysługuje dieta, będzie miało ustalenie znaczenia sformułowania „podczas wykonywania zlecenia na terenie Niemiec”.

Zgodnie z językowym znaczeniem przez „zlecenie” rozumie się „polecenie wykonania czegoś”, „umowę, w której osoba lub instytucja zobowiązuje się do wykonania jakiejś pracy” czy „powierzenie komuś wykonania jakiejś pracy”.

Więc słowo zlecenie odnosi się wprost do określonego obowiązku działania, wykonywania pracy, usług czy innych czynności faktycznych lub prawnych.

Taka wykładnię językową § 6 umów o pracę potwierdza również przyjęta praktyka w pozwanej spółce, wynikająca z korelujących ze sobą zeznań świadków G. K., R. W. i M. K. oraz zeznań pozwanej M. J., z których jednoznacznie wynika, iż dieta była należna za dzień pracy na terenie Niemiec.

Strona powodowa nie przedstawiła żadnego dowodu (art. 6 k.c.) na okoliczność, iż zapis § 6 umów o pracę z woli stron lub ich celu przewidywał wypłatę diet za wszystkie dni pobytu w Niemczech również za te, w których praca nie była wykonywana.

Zatem nie zasługuje na uwzględnienie powództwo o diety w części obejmującej wszystkie dni pobytu powoda w Niemczech.

Skoro stała praca powoda wykonywana tylko i wyłącznie na terenie Niemiec nie spełniała przesłanek typowej podróży służbowej a strony w umowie o pracę mogły a nie musiały przewidzieć zwrotu zwiększonych kosztów utrzymania za granicą, to rozliczania tzw. „diet” i na podstawie samego sformułowania „diety” nie można stosować zasad wynikających z przepisu art. 77⁵ k.p., w tym aktów wykonawczych wydanych na podstawie delegacji ustawowej wynikającej z przepisu art. 77⁵ § 2 k.p. tj. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. 2013 r. poz. 167) a należy stosować wprost postanowienia wiążącej strony umowy o pracę.

Powyższe postanowienie umów o pracę posługujące się określeniem dzienna dieta należy traktować jako dodatkowe świadczenie pracodawcy na rzecz pracownika, pozwalające na poniesienie większych kosztów żywienia na terenie Niemiec i czyniące pracę za granicą opłacalną.

Co więcej zawarta przez strony umowa o pracę, w sprawie wysokości czy zasad wyliczania diet, w żaden sposób nie odsyła do art. 77⁵ k.p. ani do powołanego wyżej Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r.

Zatem w ocenie sądu na podstawie § 6 umowy o pracę łączącej strony powodowi przysługiwała kwota 49 euro za każdy dzień pracy na terenie Niemiec a nie za każdy dzień pobytu, w tym też wolny.

W ocenie sądu ewidencja czasu pracy powoda prowadzona przez pozwaną spółkę w zakresie pobytów w Polsce jest niezetelna, bowiem wskazuje nieprawdziwe dni i czas pracy powoda w Polsce a jak wynika zeznań samej przez pozwaną spółkę, powód nie świadczył pracy na rzecz spółki na terenie Polski.

Zatem powód mógł wykazać swój faktyczny czas pracy i pobytu na terenie Niemiec wszelkimi dostępnymi wnioskami dowodowymi (por.: postanowienie SN z 19.06.2020 r., III PK 151/19, LEX nr 3033227).

Zeznania powoda co do faktu, że pracował przez cały miesiąc a nie tylko przez trzy tygodnie w miesiącu, jak wynika z rozliczenia druków polecenia wyjazdu służbowego, znajdują potwierdzenie nie tylko w wiarygodnych zeznaniach R. R. ale i w zestawieniu połączeń z telefonu komórkowego powoda, wyciągach bankowych poświadczających płatność kartą powoda, zestawieniu godzin pracy powoda dla niemieckich firm.

Z powyższych dowodów wynika, iż liczba dni pracy powoda ujęta w ewidencji czasu pracy i rozliczeniach druków polecenia wyjazdu służbowego była zaniżona.

Z szczególowej, rzetelnej, odwołującej się do ustalonego stanu faktycznego i odpowiadającej na pytania sądu a przez to miarodajnej opinii biegłej sądowej z zakresu rachunkowości A. M. wynika ustalenie wysokości należności powoda z tytułu diet w trzech wersjach.

Zdaniem sądu biorąc pod uwagę powyższą wykładnię postanowień umów o pracę obowiązujących strony, co do okresu za jaki są wypłacane tzw. diety oraz zasady ich wypłaty przyjęte w pozwanej spółce, na uwzględnienie zasługuje wersja II opinii biegłej sądowej z zakresu rachunkowości.

Biegła wyliczając należności powoda z tytułu tzw. diet w II wersji ustaliła liczbę dni świadczenia przez powoda pracy na rzecz pozwanej spółki na terytorium Niemiec, z uwzględnieniem jego urlopów i pobyków w Polsce, w okresie obowiązywania obu umów o pracę. Tak ustaloną liczbę dni pomnożyła przez 49 euro dziennie, w przeliczeniu według kursu NBP, oraz odjęła wypłacone powodowi kwoty z tytułu diet na podstawie druków polecenia wyjazdu służbowego i wyrównania wypłaconego na skutek kontroli PIP.

Mając na względzie powyższe argumenty sąd zasądził od pozwanej spółki na rzecz powoda kwotę 13.489,91 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wymagalności poszczególnych miesięcznych kwot i oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Z uwagi na częściowe uwzględnienie powództwa, w wysokości 59 %, sąd na podstawie przepisu art. 100 k.p.c. koszty procesu zniósł wzajemnie.